

УДК 811.161.1.42

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.1/22.166850>

**Олександра ГАЗУДА,**  
асистент кафедри англійської філології  
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»  
(Ужгород, Україна) [aleksandragazuda@ukr.net](mailto:aleksandragazuda@ukr.net)

## ПОНЯТТЯ КОНЦЕПТУ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

У статті узагальнено сутнісні підходи до розуміння концепту як оперативно-змістової одиниці мислення людини, що має комплексний інформаційний характер у сфері сучасної лінгвістики. Виявлено, що концепт має складну, багатовимірну структуру, водночас є відправною точкою, певною мисленнєвою основою, витвором розуму, що тісно взаємопов'язано із сприйняттям і розумінням чужого мовлення. Подано власне бачення розуміння сутності концепту як оперативної одиниці мислення, що зводиться до його обґрунтування крізь призму багатоаспектності, передусім як ментального і мисленнєвого утворення, що базується на багатоманітності смислів у мовознавстві і використовується у процесі когнітивної (пізнавальної) людської діяльності.

**Ключові слова:** концепт, мова, мислення, ментальне утворення, сучасна лінгвістика.

**Oleksandra Hazuda,**  
Assistant of English Philology Department  
of SHEI “Uzhorod National University”  
(Uzhorod, Ukraine) [aleksandragazuda@ukr.net](mailto:aleksandragazuda@ukr.net)

## THE NOTION OF CONCEPT IN MODERN LINGUISTIC

In the article we generalized the substantive approaches to understanding the concept as an operational concept unit of person's thinking, which has comprehensive informational character in the field in modern linguistic. It is discovered, that concept has complex, multidimensional structure and is simultaneously the starting point, a certain intellectual basis, the creature of reason, which is closely interconnected with perception and understanding of strange's speech. It is found out that speech is the base of worldview knowledge, which is formed by the system of views on the worldview and outlining of the place and role of a person in it and also relation of the individual to the reality and actually to itself, which most deeply expresses world outlook orientation and causes formation of multifaceted concepts. The work is focused on interdependence of linguophilosophical approach to the disclosure of the essence in the concept and is defined by the system, after the combining a series of thinking results and motivate to word formation. Expect this, concept has value component, such as it is certain “cluster” of culture in human consciousness, that, in the form of what culture enter into mental world of person, at the same time in such interpretation of the concept, speech serves as a secondary one, because only its part is verbalized as the cluster of culture. On the basis of generalization of scientific approach, there is own vision of understanding of essence of concept as an operational unit of thinking is given, which is reduced to its justification through the prism of multidimensionality, first of all as mental and thinking formation, which based on diverse meanings in linguistic and uses in the process of cognitive human activities. Concept causes synergistic effect, first of all based on combining interconnected scientific approaches in the sphere of cognitive psychology and cognitive linguistic, which are exploring problems of cognitive thinking, form and processing the informational database.

**Key words:** concept, language, thinking, mental formation, modern linguistic.

**Постановка проблеми.** Нині у науковій літературі існує багатоаспектність сутнісного бачення концепту, що є ключовим елементом когнітивної лінгвістики. Сутнісне розкриття поняття концепту у сучасній лінгвістиці відбувається через поглиблене дослідження процесів і явищ, пов'язаних з мовознавством. Актуалізації набуває поглиблене дослідження його трактування, оскільки через різноплановість його властивостей і специфічних ознак і донині відсутнє єдине загальноприйняте обґрунтування.

Багатовимірність визначення концепту зумовлює постановку проблеми. У процесі дослідження зроблено спробу розглянути сутнісну основу кон-

цепту як ментального утворення, глобальної одиниці мисленнєвої діяльності, пізнавальної (когнітивної) діяльності особи і суспільства загалом.

**Аналіз досліджень.** Питання розкриття сутнісного розуміння визначення поняття концепту, зокрема у сучасній лінгвістиці, обґрунтовувалися відомими науковцями-лінгвістами. Значний внесок у зазначений доробок зробили С. Аскольдов, А. Вержбицька, Г. Гайдук, В. Іващенко, О. Кубрякова, В. Карасик, О. Мельничук, О. Селіванова, Р. Фрумкіна, С. Шишкіна, І. Штерн. Водночас особливості концептуалізації розглянуто у наукових працях М. Пименова, А. Приходька та ін. Обґрунтування концепту як дискретного менталь-

ного утворення, що є базовою одиницею в когнітивній лінгвістиці, здійснено С. Жаботинською, З. Поповим, Й. Стерніним.

**Метою статті** є узагальнення підходів до визначення сутності поняття концепту у сучасній лінгвістиці.

**Виклад основного матеріалу.** У науковій лінгвістичній літературі поняття концепту тривалий час не окреслювалося як певний обґрунтований термін. Лише у 1928 р. С. Аскольдов опублікував статтю «Концепт і слово», де подав власне бачення і обґрунтував необхідність його застосування, оскільки така потреба постала передусім у процесі перекладу творів з англійської мови. Автор пропонує визначення концепту: як «мисленневого утворення, яке заміщує нам у процесі думання неозначену множинність предметів того самого роду» (Аскольдов, 1997: 269). Проте зазначає, що концепт не завжди є заміником реальних предметів, він може замінити певні частини предмета чи реальних дій, або ж у цілому замінити різного роду вельми точні й суто мисленнєві функції (Аскольдов, 1997: 270). Виокремлює різновиди концептів з їх поділом на пізнавальні і художні, зазначає їх тотожність, оскільки «концепти пізнавального характеру лише на перший погляд зовсім далекі від поезії. Насправді, вони підземним корінням живлять своїми значеннями ірраціональну та неозначену стихію поетичних слів і прийомів» (Аскольдов, 1997: 268). Підкреслює їх відмінність, розмежовуючи їх таким чином (Аскольдов, 1997: 274, 275).

Лінгвістику характеризує багатогранність підходів до розуміння сутності поняття «концепт». Так, науковець-лінгвіст О. Мельничук подає власне розуміння сутності поняття «концепт», який обґрунтовує за двома напрямками (Мельничук, 2006: 360): 1) у логіці – смисл знака (імені); 2) загальна думка, формулювання. Зазначені підходи мають загальнофілософське значення і не розкривають глибини тлумачення цього поняття.

Лінгвістичний енциклопедичний словник подає тлумачення концепту як: «явища того ж порядку, що і значення слова, але розглядається в іншій системі зв'язків; значення – в системі мови, поняття – в системі логічних відношень та форм, що досліджуються як у мовознавстві, так і в логіці» (Ярцева, 1990: 384). Однак відзначимо, що уваги заслуговує визначення концепту, що зумовлюється зосередженням, «згустком» найрізноманітніших смислів, які об'єктивуються в системі значень окремо взятої мови і виникають у процесі пізнавальної (відображальної) діяльності людини (Іващенко, 2003: 205); або ж опера-

тивно-змістовною одиницею мислення людини, що несе комплексну інформацію про відображений у свідомості предмет дійсності (Кубрякова, 2004: 90).

Концепти, як відзначає Г. Гайдук, являють світ у голові людини, утворюючи концептуальну систему, а знаки людської мови кодуєть у слові зміст цієї системи. Він наголошує на тому, що відсутність єдиного обґрунтованого трактування поняття концепту пов'язано з тим, що він має складну, багатовимірну структуру, що включає, крім понятійної основи, соціо-психокультурну частину, яка не стільки мислиться носієм мови, але переживається ним; до її складу входять асоціації, емоції, оцінки, національні образи й конотації, притаманні такій культурі (Гайдук, 2012).

Філософське бачення концепту окреслює і С. Аскольдов, відзначаючи, що концепт є витвором розуму, і це не означає, що він має тільки суб'єктивне значення, не зважаючи на те, що він віддзеркалює точку зору суб'єкта, яка спрямована на щось об'єктивно-реальне. Згідно з цим концепт може мати всі ступені адекватності зовнішньому буттю та відображати його ідеальну природу. Науковець акцентує увагу на тому, що концепт є відправною точкою, певною мисленневою основою, взаємопов'язаною зі сприйняттям і розумінням чужого мовлення. При цьому він розглядає концепти у поєднанні лінгвістичного і філософського підходу, обґрунтовуючи їх як «ембріони мисленнєвих операцій. Коли вимовлене ким-небудь слово розуміється у власному значенні, то це значить, що той, хто це розуміє, здійснює деякий миттєвий акт, який служить зародком цілої системи мисленнєвих операцій» (Аскольдов, 1997: 272, 275). Таким чином, взаємозумовленість лінгвофілософського підходу до розкриття сутності концепту окреслюється системністю, оскільки поєднує низку мисленнєвих операцій і спонукає до словотворення.

Концепт як будь-яку оперативну одиницю мислення, що може передбачати або не передбачати наявність чіткої логічної форми, розглядає С. Жаботинська (Жаботинська, 1997: 34). Як вважає О. Кубрякова, концепт виникає у процесі концептуалізації та категоризації інформації про об'єкти, суб'єкти та їхні особливості, якості й відповідає за уявлення про ті смисли, якими оперує людина у процесі мислення та які відбивають досвід і знання індивіда (Кубрякова, 2004: 90).

Науковий інтерес викликає визначення концепту, надане лінгвістами З. Поповою та Й. Стерніним, яке вони обґрунтовують як дискретне ментальне утворення, що є «базовою одиницею

розумового коду людини, володіє відносно впорядкованою внутрішньою структурою, являє собою результат пізнавальної (когнітивної) діяльності особи і суспільства та несе комплексну, енциклопедичну інформацію про відображуваний предмет чи явище, про інтерпретацію конкретної інформації суспільною свідомістю і ставлення суспільної свідомості до певного явища чи предмета» (Попова, 2007: 34). У працях цих науковців розглядають досліджуване поняття і крізь призму мисленнєвого та кількісного (квантового) підходу, акцентуючи увагу на обґрунтуванні сутності концепту як глобальної мисленнєвої одиниці, що «являє собою квант структурованого знання, ідеальну сутність, яка формується у свідомості людини з її безпосередніх операцій з предметами, з її предметної діяльності, із мисленнєвих операцій людини з іншими, уже наявними в її свідомості концептами» (Попова, 2002: 48). Такої ж думки дотримується і А. Загнітко, який наголошує на універсальності поняття концепту та мові як основному засобі його матеріального вираження, реалізації: «Концепт – глобальна одиниця мисленнєвої діяльності, він є квантом структурованого знання. Концептам здебільшого властивий універсалізм, їхнє вираження не можна обмежити тільки мовою, але остання постає одним із найпотужніших засобів вияву концепту зокрема і концептосфери загалом» (Карасик, 2004: 12). Окремі зарубіжні науковці-лінгвісти також вважають, що концепт є категорією мисленнєвою, неспостережуваною, і це дає великий простір для її тлумачення.

Дослідженням виявлено, що у науковій літературі (Приходько, 2008: 49) виокремлюють характерні особливості концепту, зокрема цінності як здатності давати оцінку предметам і явищам дійсності, що реалізуються у різних мовних одиницях; комплексності як здатності одночасно належати до свідомості, культури й мови; умовності як зосередженості у межах нематеріальної, «ідеальної» людської свідомості; відкритості, мінливості, що зумовлено постійними змінами зовнішнього оточення та внутрішньої системи цінностей; складності структури з наявністю активного, пасивного та внутрішнього шарів; різномірності мовного втілення.

Інтерес у лінгвістичній науці викликає підхід до трактування дефініції концепту як ментального утворення, тобто способу мислення, налаштованості думки, певної установки або ж призми, крізь яку людина дивиться на світ і власне місце в ньому. Зокрема, лінгвісти його формулюють як «дискретне ментальне утворення, що є базовою одиницею розумового коду людини, володіє від-

носно впорядкованою внутрішньою структурою, являє собою результат пізнавальної (когнітивної) діяльності особи і суспільства та несе комплексну, енциклопедичну інформацію про відображуваний предмет чи явище, про інтерпретацію конкретної інформації суспільною свідомістю і ставлення суспільної свідомості до певного явища чи предмета» (Попова, 2007: 34).

Багатомірність концепту як ментального утворення підтверджує можливість його поділу на складові частини: образно-перцептивну, понятійну і ціннісну сторони (Карасик, 2004: 154), це – «згусток» культури в свідомості людини; те, у вигляді чого культура входить у ментальний світ людини. При цьому мають внутрішню організаційну структуру з «сукупністю узагальнених ознак, необхідних та достатніх для ідентифікації предмета або явища як фрагмента картини світу» (Пименова, 2004: 9).

Як ментальний прообраз, із позиції психолінгвістики, розглядає концепт І. Штерн, відзначаючи, що концепт має два боки – мовний і психічний. Для психіки концепт – «ідеальне» утворення, образ, що втілює зумовлені культурою уявлення про світ, являючи собою прототип групи похідних понять; для мови концепт – утворення, що має певне ім'я (Штерн, 1998: 192).

О. Кубрякова відзначає, що концепт є терміном, що служить для роз'яснення ментальних і психічних ресурсів людської свідомості та тієї інформаційної структури, яка відображає знання і досвід людини; оперативно-змістова одиниця пам'яті, ментального лексикону, концептуальної системи та мови мозку (*lingua mentalis*), усієї картини світу, що відображена в людській психіці (Кубрякова, 1996: 90). Зазначений науковець також розглядає поняття «концепту» крізь призму парасолькового ефекту, оскільки він зумовлює предметні сфери, поєднуючи кілька наукових напрямів передусім когнітивної психології та когнітивної лінгвістики, що займаються проблемними питаннями мислення та пізнання, зберіганням та обробленням інформаційних даних.

Аналогічним є обґрунтування концепту як окремих одиниць ментальних або ж психічних ресурсів людської свідомості в сукупності з інформаційним наповненням, зокрема знаннями, досвідом, оперативно-змістовою одиницею пам'яті, «ментального лексикону, концептуальної системи і мови мозку, всієї картини світу, відображеної в людській психіці», що подане у «Короткому словнику когнітивних термінів» (Кубрякова, 1996: 90).

Смислове підґрунтя концепту зазначає і О. Кубрякова як «певну ідею, що є в нашій сві-

домості, але головне – що така ідея існує як оперативна одиниця в мисленневих процесах» (Кубрякова, 2004: 316). Цей науковець-лінгвіст виокремила сутнісну відмінність концепту крізь призму його бачення культурологами і когнітологами, де культурологи наголошують на нечисленності концептів культури, а когнітологи зазначають, що всі чи майже всі слова є знаками існування концепту, тобто смислу, довкола якого організуються категорії (Аскольдов, 1997: 318).

У широкому розумінні термін «концепт» розглядає Р. Фрумкіна, саме з точки зору ментального утворення, яке не існує у світі об'єктів, зазначаючи при цьому, що фундаментальною частиною наших знань про світ є уявлення стосовно відношення між концептами, й ці уявлення формуються через мову, яка фіксує та транслює, відображаючи динаміку нашого пізнання (Фрумкіна, 1992: 6). Науковець подає пропозицію щодо розгляду концепту як структури, яка має ядро і периферію, де ядро концепту становлять словникові значення лексеми (план змісту), а периферію – суб'єктивний досвід, різні прагматичні складники лексеми, конотації й асоціації (Фрумкіна, 1995: 74). Однак стосовно мови А. Вежбицька обґрунтувала необхідність акцентувати увагу на окресленні як повноти, так і глибини концептуалізації слова (Вежбицька, 1985). Відповідно до цього Р. Фрумкіна виокремила два підходи до розуміння концепту (Фрумкіна, 1992: 3):

– концепт-мінімум, що пояснюється неповним володінням смислу слова властивим рядовому носієві мови щодо реалії, яка перебуває на периферії його життєвої практики;

– концепт-максимум як повне володіння смислом слова властивим рядовому носієві мови.

Таким чином, мова є основою світоглядних знань, що сформована системою поглядів на світобачення та окреслення місця і ролі людини в них, а також відношенням індивіда до дійсності та власне до себе, яка найбільш глибоко виражає світоглядні орієнтації і зумовлює формування багатогранних концептів.

У сучасній лінгвістиці увага акцентується на дослідженнях стосовно вивчення мовних одиниць з урахуванням світоглядних людських знань, накопичених за еволюційний період розвитку мовознавства, а також дослідженнях ментальнісних підходів до виявлення явищ і процесів, що зумовлюються різновидами мовної номінації, тобто процесу найменування, за якого мовні елементи поєднуються з об'єктами, що позначаються ними.

До прикладу, О. Селіванова пропонує тлумачення концепту як: інформаційної структури сві-

домості, різноsubstrатної, певним чином організованої одиниці пам'яті, яка містить сукупність знань про об'єкт пізнання, вербальних і невербальних, набутих шляхом взаємодії п'яти психічних функцій свідомості й позасвідомого. При цьому науковець наголошує на тому, що ядром концепту є поняття, фіксоване у вигляді пропозиційних структур і позначене певною номінативною одиницею. Водночас концепти зароджуються під час пізнавальної діяльності, відображають і узагальнюють досвід людини й інтеріоризовану її свідомістю дійсність, підводячи інформацію під певні вироблені суспільством категорії та класи. Оскільки слово є засобом доступу до концептуального знання, то воно може представляти різні концепти, тому мова є доволі компактним засобом концептуалізації (Селіванова, 2006: 256).

Зазначений вище науковець подає власне бачення концепту крізь призму інформаційності і функціональності, акцентуючи увагу на пізнавальній свідомій людській діяльності, у процесі якої формуються концепти.

Розуміння і розкриття сутності поняття «концепт» С. Шишкіною розглядається як «подорож» у глибини мислення, спроба поділити досвід, що зберігається у пам'яті людини, на базові фрагменти. Вона відзначає, що така універсальна задача не може мати єдиного рішення, щоб підходило до всіх типів подібних досліджень, саме тому кожний великий авторитет у цій галузі має свій варіант визначення концепту. Водночас основою розуміння концепту є те, що він сприймається як комплексне, багатовимірне соціопсихічне утворення, яке співвідноситься як з колективною, так і індивідуальною свідомістю (Шишкіна, 2007: 9). На нашу думку, цей науковець подає системне бачення щодо обґрунтування дефініції концепту, яке включає важливий його складник, передусім накопичений поколіннями лінгвістичний досвід з окресленням мисленневої основи з її базовими елементами та пошуком комплексної моделі формування концепту.

**Висновки.** Узагальнення теоретико-методичних підходів до дослідження поняття концепту у сучасній лінгвістиці дає можливість обґрунтувати власне бачення його розуміння. Таким чином, сутнісні особливості концепту як оперативної одиниці мислення зводяться до його обґрунтування крізь призму багатоаспектності, передусім як ментального і мисленневого утворення, що базується на багатоманітності смислів у мовознавстві і використовується у процесі когнітивної (пізнавальної) людської діяльності. Концепт зумовлює синергічний ефект перш за все на основі

поєднання взаємозалежних наукових підходів у сфері когнітивної психології й когнітивної лінгвістики, що досліджують проблеми пізнавально-мисленнєвого характеру, формують і обробляють інформаційну базу даних. Подальші дослідження стосуватимуться поглибленого вивчення багатогранності засобів вербалізації концепту на матеріалах сучасної англійської мови.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аскольдов С. А. Концепт и слово. Русская словесность: Антология. М.: Academia, 1997. С. 267–279.
2. Гайдук Г. В. Концепт як базове поняття когнітивної лінгвістики. URL: [http://www.rusnauka.com/27\\_SSN\\_2012/Philologia/3\\_117439.doc.htm](http://www.rusnauka.com/27_SSN_2012/Philologia/3_117439.doc.htm)
3. Жаботинская С. А. Когнитивная лингвистика: принципы концептуального моделирования. Лінгвістичні студії. Черкаси, 1997. Вип. 2. С. 31–52.
4. Іващенко В. Л. Організація ментальності концепту. Семантика мови і тексту. Зб. ст. VIII міжнародної наукової конф. Івано-Франківськ: Плай, 2003. С. 202–208.
5. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. М.: Гнозис. 2004. 390 с.
6. Краткий словарь когнитивных терминов / под общей ред. Е. С. Кубряковой. М., 1996. 245 с.
7. Кубрякова Е. С. Концепт. Концептуализация. Краткий словарь когнитивных терминов. М.: Филологическ. ф-т МГУ, 1996. С. 90–94.
8. Кубрякова Е. С. Об установках когнитивной науки и актуальных проблемах когнитивной лингвистики. Вопросы когнитивной лингвистики. 2004. № 1. С. 6–17.
9. Кубрякова Е. С. Язык и знание: На пути получения знаний о языке: части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в осознании мира: монография. М.: Язык славянской культуры, 2004. 555 с.
10. Лингвистический энциклопедический словарь / Гл. ред. В. Н. Ярцева. М.: Сов. энциклопедия, 1990. 683 с.
11. Мельничук О. Д. Концепти як елементи семантики тексту. URL: <http://studentam.net.ua/content/view/8783/97>.
12. Пименова М. В. Душа и дух: особенности концептуализации. Кемерово: КГУ, 2004. 385 с.
13. Попова З. Д., Стернин И. А. Когнитивная лингвистика. М.: АСТ: Восток-Запад, 2007. 314 с.
14. Попова З. Д., Стернин И. А. Язык и национальная картина мира. Воронеж: Истоки, 2002. 60 с.
15. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя: Прем'єр, 2008. 332 с.
16. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.
17. Фрумкина Р. М. Есть ли у современной лингвистики своя эпистемология? Язык и наука конца XX века: сб. статей. М.: Российский государственный гуманитарный университет, 1995. С. 74–117.
18. Фрумкина Р. М. Концептуальный анализ с точки зрения лингвиста и психолога (концепт, категория, прототип). НТИ Серия 2. Информационные процессы и системы. М., 1992. № 3. С. 2–7.
19. Шишкина С. А. Лингвокультурная и когнитивная репрезентация концепта «интерес» в русском и английском языках: автореф. дис. канд. филол. наук: 10.02.01. Тюмень, 2007. 21 с.
20. Штерн І. Б. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики: Енцикл. словник для фахівців. К.: Артєк, 1998. 336 с.
21. Wierzbicka A. Lexicography and conceptual analysis. Ann Arbor, 1985. 368 p.

## REFERENCES

1. Askoldov S. A. Concept and the word. Russian Literature: Anthology. M.: Academy, 1997. S. 267–279 [in Russian].
2. Gaiduk G. V. Concept as the basic notion of cognitive linguistics. URL: [http://www.rusnauka.com/27\\_SSN\\_2012/Philologia/3\\_117439.doc.htm](http://www.rusnauka.com/27_SSN_2012/Philologia/3_117439.doc.htm) [in Ukrainian].
3. Zhabotinskaya, S. A. Cognitive Linguistics: Principles of Conceptual Modeling. Linguistic Studies. Cherkasy, 1997. Vip. 2. S. 31–52. [in Russian].
4. Ivashchenko V. L. Organization of the mentality of the concept. Semantics of language and text. Assemblage VIII International Scientific Conference. Ivano-Frankivsk: Play, 2003. S. 202–208. [in Ukrainian].
5. Karasik V. I. Language circle: personality, concepts, discourse. M.: Gnosis. 2004. 390 s. [in Russian].
6. Brief dictionary of cognitive terms / under the general ed. E. S. Kubryakova. M., 1996. 245 s. [in Russian].
7. Kubryakova E. S. Concept. Conceptualization. Brief Dictionary of Cognitive Terms. M.: Filologichesk. Ph.D., Moscow State University, 1996. S. 90–94. [in Russian].
8. Kubryakova E. S. On the Installations of Cognitive Science and Actual Problems of Cognitive Linguistics. Issues of Cognitive Linguistics. 2004. No. 1. S. 6–17. [in Russian].
9. Kubryakova E. S. Language and knowledge: On the way of obtaining knowledge of language: parts of speech from a cognitive point of view. The role of language in the realization of the world: monography. M.: The Language of Slavic Culture, 2004. 555 s. [in Russian].
10. Linguistic Encyclopedic Dictionary / Ch. Ed. V. N. Yartseva. M.: Sov. Encyclopedia, 1990. 683 s. [in Russian].
11. Melnichuk O. D. Concepts as elements of semantics of the text. URL: <http://studentam.net.ua/content/view/8783/97> [in Ukrainian].
12. Pimenova M. V. Soul and spirit: features of conceptualization. Kemerovo: KSU, 2004.. 385 s. [in Russian].
13. Popova Z. D., Sternin I. A. Cognitive linguistics. M.: AST: East-West, 2007. 314 p. [in Russian].
14. Popova, Z. D., Sternin I. A. Language and national picture of the world. Voronezh: Sources, 2002. 60 s. [in Russian].

15. Prikhodko A. M. Concepts and conceptual systems in the cognitive-discursive paradigm of linguistics. Zaporozhye: Premier, 2008. 332 s. [in Ukrainian].
16. Selivanova O. O. Modern linguistics: the terminology encyclopedia. Poltava: Environment-K, 2006. 716 s. [in Ukrainian].
17. Frumkina R. M. Does modern linguistics have its own epistemology? Language and science of the end of the twentieth century: [sat. articles]. M.: Russian State Humanitarian University, 1995. S. 74–117. [in Russian].
18. Frumkina R. M. Conceptual analysis from the point of view of linguist and psychologist (concept, category, prototype). NTI Series 2. Information processes and systems. M., 1992. No. 3. S. 2–7. [in Russian].
19. Shishkina S.A. Linguistic and cognitive representation of the concept of “interest” in Russian and English languages: Author’s abstract. dis Cand. filol Sciences: 10.02.01. Tyumen, 2007. 21 s. [in Russian].
20. Stern I. B. Selected topics and lexicon of modern linguistics: Encycl. dictionary for professionals. K .: Artek, 1998. 336 s. [in Ukrainian].
21. Wierzbicka A. Lexicography and conceptual analysis. Ann Arbor, 1985. 368 s. [in English].